

NASIONALE SENIOR CERTIFIKAAT-EKSAMEN
NOVEMBER 2025

AFRIKAANS EERSTE ADDISIONELE TAAL: VRAESTEL II

NASIENRIGLYNE

Tyd: 2½ uur

100 punte

Hierdie nasienriglyne word voorberei vir gebruik deur eksaminatore en hulpeksaminatore. Daar word van alle nasieners vereis om 'n standaardiseringsvergadering by te woon om te verseker dat die nasienriglyne konsekwent vertolk en toegepas word tydens die nasien van kandidate se skrifte.

Die IEB sal geen gesprek aanknoop of korrespondensie voer oor enige nasienriglyne nie. Daar word toegegee dat verskillende menings rondom sake van beklemtoning of detail in sodanige riglyne mag voorkom. Dit is ook voor die hand liggend dat, sonder die voordeel van bywoning van 'n standaardiseringsvergadering, daar verskillende vertolkings mag wees oor die toepassing van die nasienriglyne.

AFDELING A LETTERKUNDE

DONKER WEB – Fanie Viljoen

Algemene riglyne:

- *Name mag verkeerd gespel word, maar moet nog steeds as die naam gelees kan word. Wanneer daar egter spesifiek vir 'n naam van 'n belangrike karakter vir een punt gevra word, moet die kandidaat die naam korrek spel.*
- *Engelse woorde mag slegs aanvaar word indien dit so in die boek gebruik word.*
- *Woorde wat verkeerd gespel word en 'n nuwe foutiewe betekenis skep, word as 'n verkeerde feit gepenaliseer.*
- *Punte word nie afgetrek vir foutiewe taal nie. Indien taalfoute egter die betekenis van die antwoorde beïnvloed, moet geen punt toegeken word nie.*
- *Indien die eerste deel van 'n vraag verkeerd beantwoord is, word daar steeds 'n punt toegeken vir die tweede deel van die vraag indien dit korrek is. (Let wel: nie by opinievrae nie, bv. die ja of nee moet ooreenstem met die motivering.)*
- *Indien die eerste deel van die antwoord nie die vraag beantwoord nie, maar die tweede deel beantwoord die vraag, kry die kandidaat wel die punt. (Gebruik eie oordeel indien dit voorkom asof kandidaat die vraag misverstaan en 'n skoot in die donker gewaag het met talle moontlike antwoorde.)*

DONKER WEB – Fanie Viljoen

VRAAG 1 GREG OWEN

- 1.1 Stellenbosch
Sportwetenskap
- 1.2 Onwaar, hy het dit gekoop met geld uit sy trustrekening. (bl.17)
- 1.3 Chloe Adams (die meisie in nr. 5)
- 1.4 Chloe moes 'n foto van Greg en sy hand neem en dit dan manipuleer/
verander sodat dit lyk asof daar 'n transponder in sy hand ingeplant is.
- 1.5 Greg voel nie meer soos 'n sorgelose student nie. / Hy voel meer volwasse
a.g.v. alles wat met hom gebeur het.

OF

Hy kry homself nie so ver om op die verhoog te gaan nie, want iets hou hom
terug. (bl. 30–31)

- 1.6 D – Toe hy die aand terugry van Thomas Lawson se partytjie af.
- 1.7 Was ook die sondes af, nie net die gesig nie.
- 1.8 Om stil te bly.

OF

Om op te hou uitvra oor die Baker. (bl. 92)
(*Enige een*)

- 1.9
 - 1.9.1 John Owen
 - 1.9.2 Regter Gericke/sy pa
 - 1.9.3 Doodgeskiet
 - 1.9.4 Rian Trollip
 - 1.9.5 Word doodgesteek. (*Nie net doodgemaak nie.*)

VRAAG 2 XANDER GERICKE

2.1 Paragraaf van tussen 80–120 woorde:

Die waarheid agter Regter Gericke se tragiese dood

- ¹✓ Dok / Dok Pienaar / Alec Pienaar
- ²✓ Omdat hy nie hulle omkoopgeld wou aanvaar nie. / Hulle was bang hy gaan polisie toe ...
- ³✓ Ja, hulle was skuldig en moet vir hulle oortredings betaal.

OF

Nee, sy familie is negatief beïnvloed hierdeur.

- ⁴✓ Xander moes 'n plek soek om te gaan wegkruip en nie uitkom tensy sy pa hom roep nie.
- ⁵✓ Iemand het 'n video op sy bediener (*server*) gelaai.
- ⁶✓ Nee, (die Baker het hom aan die einde van die verhaal vertel dat) sy pa se liggaam in die see/oseaan gegooi is.
- ⁷✓ Toe Greg na die video gekyk het, het hy glad nie sy pa se stem onder die ander stemme gehoor nie.

2.2 By Freedom House. / By 'n konferensie wat internetvryheid monitor.

2.3 Ayla se ouers werk vir Doctors Without Borders. / Hulle reis baie rond en het mediese kennis. / Ayla het hulle baie min gesien dus sou sy nie weet of hulle betrokke kon wees nie.

2.4 Ja, hy het gedink sy was 'n baie mooi meisie.

OF

Nee, hy het dit gedoen om Xander terug te kry (hy het gedink dat Xander en Nicole 'n verhouding agter sy rug gehad het.)

2.5 Greg het een aand baie laat vir Xander buite Nicole se deur gekry. Hy het net sy slaapbroekie aangehad.

2.6 2.6.1 Xander het Chris Owen se rekenaar gekraak sodat hy vliegtuigkaartjies kon koop met Chris se Voyager Miles.

2.6.2 Xander het geweet hy gaan moet vlug sodra die storie op die lappe kom. Dit sou hom help om anoniem te bly ... geen spoor te laat na waarheen hy op pad was nie.

2.7 Xander het Greg in sy matriek jaar sosiaal gemanipuleer wat veroorsaak het dat sy pa in die tronk beland het.

VRAAG 3 DIALOOG

- 3.1 Ja, hulle het na ons huis gekom vir 'n partytjie.
- 3.2 Rian is skuldig bevind aan die besit van kinderpornografie.
- 3.3 Sy vrou het van hom geskei.
- 3.4 Ja/Nee, dit lyk of hy homself opgehang het, maar ons vermoed dat die gevangenes in die tronk dit gedoen het.
- 3.5 Hy was verdink van "oorlogsmisdade" en was betrokke by Project Coast/dit was oral in die nuus dat hulle hom ondersoek het, maar hy is nooit skuldig bevind nie.
- 3.6 André is 'n chemiese ingenieur.
- 3.7 Greg het 'n foto geneem met die MeterPeter program wat Xander op sy rekenaar gelaai het.
- 3.8 Nee, Valkyrie ...
- 3.9 Ek het hom gevra of hy 'n "quitter" is;

OF

Ek het hom gevra om vir Lisa uit dit te hou (en dat hy versigtig moet wees).

- 3.10 Plank het vir Lisa uit Turkye gebel en haar vertel hulle is op pad Florence toe.
- 3.11 ... ek die Baker is, of vir die Baker werk.
- 3.12 Xander het aangedring/gesê dat Plank nie mag saamkom nie, aangesien hy hulle almal se lewens in gevaar stel.

OF

Die Baker se mense het hom gevang.

- 3.13 Die foto van die Baker het 'n kerk in die agtergrond gehad, wat 'n bekende gebou in Venesië is.
- 3.14 Xander het voorgestel ons moet van gesig-herkenningsagteware gebruik maak/ons moet doen wat Taylor Swift gedoen het.
- 3.15 Xander het die Baker doodgeskiet.

VRAAG 4 GREG SE SOEKE

Lengte: 250–400 woorde.

Tema: Greg en Xander se soeke na die waarheid en boetedoening.

Greg se soektog na die Baker het begin toe hy die Baker wou opspoor om ook in die tronk te betaal vir sy aandeel in Project Nursery Rhyme. Vir Xander was dit 'n veel persoonliker soektog om wraak te neem vir sy pa se dood (*to take revenge*).

Skryf 'n opstel van tussen **250–400 woorde** oor Greg en Xander se soeke na die waarheid en boetedoening.

A Inleiding

B Suid-Afrika

- 1✓₂ Terrorisme
- 2✓₂ Dat die Baker gevaarlik is en dat hy dit moet los.
- 3✓₂ Dok Alec Pienaar.
- 4✓₂ Greg moes eers die transponder in sy hand implant voordat hy hom sou vertrou.
- 5✓₂ Greg het gedink dat Xander wou hê hy moes eers al sy familie se "sondes" erken en bely.

C Turkye

- 1✓₃ Greg het op die Donker Web vir Xander help leidrade soek. Hy het ook vir Xander gehelp om die boodskap saam te stel waarmee hulle die Baker wou "uitlok".
- 2✓₃ Greg was nog nie seker of hy Xander kon vertrou nie.
- 3✓₃ Ayla kry die chemiese samestellings wat vir hulle 'n idee gee met watter tipe gifstowwe die Baker besig was om te eksperimenteer.
- 4✓₃ Hulle plaas 'n advertensie vir iemand wat hulle kan help met chemiese wapens / 'n chemiese aanval vir 'n geheime operasie.
- 5✓₃ Almal sê hulle moet Elsewhere soek.
- 6✓₃ Hy het vir hulle 'n direkte boodskap gestuur "Greg en Xander, met wie dink julle speel julle?"
- 7✓₃ Hy stuur 'n video van 'n kat aan die Baker wat hy aflaai en oopmaak. Die video het 'n virus opgehad.
- 8✓₃ Omdat jy slegs vanuit Suid-Afrika vir 'n Europese visum kan aansoek doen.
- 9✓₃ Die Baker se mense het hulle probeer vang.

D Italië

^{1✓}₄ Greg het een aand alleen na die Baker se huis gegaan.

OF

Die Baker het hom in die straat gesien.

^{2✓}₄ Dat iets perfek geskep kan word uit iets wat nie perfek is nie.

^{3✓}₄ In die koninklike tuine in Venesië.

^{4✓}₄ Hy het 'n pet opgehad wat gif opgehad het.

^{5✓}₄ Ja, want die Baker het sy pa laat doodmaak.
Nee, hy moes nie die reg in sy eie hande geneem het nie.

^{6✓}₄ Valkyrie.

E Slot

Assessering: Vyf (5) punte word toegeken vir 'n goed gestruktureerde opstel wat aan die konvensies van 'n opstel voldoen.

Taal en Struktuur

INHOUD (20)	Die inhoud van die literêre opstel word bepunt volgens feite na aanleiding van die nasienriglyne van die betrokke vraestel.
STRUKTUUR EN TAAL (5)	KRITERIA
5 punte	Struktuur: Oorspronklike/Kreatiewe inleiding en slot; feite uitsonderlik uiteengesit. Taal: Puik.
4 punte	Struktuur: Goeie inleiding en/of slot; Feite sinvol uiteengesit. Taal: Wel taalfoute, maar leesstuk vloei nog.
3 punte	Struktuur: Geen inleiding en/of slot nie; Feite verstaanbaar uiteengesit. Taal: Taalfoute steurend en begin betekenis beïnvloed.
2 punte	Struktuur: Geen inleiding en/of slot nie; Opstel hortend en vloei nie . Taal: Oormatige taalfoute.
1 punt	Struktuur: Geen inleiding of slot nie. Paragrafering swak; feite verwarrend . Taal: Swak taalgebruik, oormatige gebruik van Engels; dele onverstaanbaar.

AFDELING B TRANSAKSIONELE SKRYFWERK

RIGLYNE BY DIE ASSESSERING VAN DIE SKRYFWERK

1. Die nasienrubriek moet goed bestudeer en deurgaans geraadpleeg word.
2. As die kandidaat misgetas het of die opdrag verkeerd geïnterpreteer het, moet die kandidaat streng gepenaliseer word ten opsigte van inhoud. Taal moet egter normaalweg geassesseer word.

Voorbeeld: Motiveringspraatjie

Inhoud, beplanning en struktuur:	G	6	(uit 12)
Taal, toon en styl:	G	4	(uit 8)
		<u>10</u>	(uit 20)

3. **Die neerskryf van punte:** Gebruik die korrekte rubriek vir elke skryfstuk. Assessee die kandidaat se skryfstuk volgens die kriteria en vlakke van die rubriek.

Skryf die punte soos volg neer:	Inhoud :	G	6
	Taal :	G	4
			<u>10</u>

Halfpunte word na die eindtotaal oorgedra en daar afgerond.

4. Vraag 6: Die punt moet deur 2 gedeel word om die totaal uit 10 te laat reflekteer en te laat tel, bv. $13 \div 2 = 6\frac{1}{2}$

10

5. Die volgende simbole moet tydens die assessering van die skryfstuk gebruik word:

SIMBOOL	BESKRYWING	VERDUIDELIKING
//	Dubbelstrepie aan die begin van 'n sin dui die begin van 'n nuwe paragraaf aan	Nuwe paragraaf
interessant	Strepie onder die woord	Spelfout
x	Kruisie oor woord	Foutiewe woord
()	Hakies	Foutiewe woordorde
^	Weglaatteken	Woord(e)/leesteken uitgelaat
T (in kantlyn)	Hoofletter T	Tyd verwarrend/foutief gebruik
?/ (in die kantlyn)	Groot vraagteken/kronkelstreep	Onduidelik/onverstaanbaar
enough	Kring om woord	Engelse woord
hh	Dubbele h	Herhaling
Skryf die hoofletter of komma in		Hoofletter / komma / punt

VRAAG 5 MOTIVERINGSPRAATJIE

Situasie:

Skryf 'n motiveringspraatjie vir jou laaste saalopening waarin leerlinge aangemoedig word om die jaar suksesvol af te sluit.

Opdrag:

Skryf 'n motiveringspraatjie van tussen **150–220 woorde** waarin:

- ¹✓ jy die leerlinge raad gee oor hoe om beter te leer en te presteer;
- ²✓ jy die leerlinge aanmoedig deur middel van wenke oor tydsbeplanning / eetgewoontes / slaap-patrone en/of studiemetodes (*enige twee*); en
- ³✓ jy die leerlinge herinner om die onderwysers vrae te vra; en
- ⁴✓ jy die onderwysers bedank vir hulle leiding.

VRAAG 6 E-POS

Situasie:

2025 het vinnig verbygevlieg. Gelukkig het jy mense gehad wat in jou geglo het. Nou wil jy dankie sê vir die mens(e) wat altyd aan jou kant was.

Opdrag:

Jy het besluit om 'n e-pos te skryf waarin jy jou ouers/of iemand spesiaal wil bedank deur ...

- ¹✓ op te noem wat hulle vir jou gedoen het;
- ²✓ te vertel wat dit vir jou beteken het; en
- ³✓ hulle daarvoor te bedank.

Instruksies:

- Paragrafe moet volgens die bostaande punte ingedeel wees.
- Die e-pos moet 'n **inleidings- en 'n slotparagraaf** hê.
- Die inhoud moet **tussen 60–100 woorde** lank wees.
- Die **totale aantal woorde moet aangedui wees**.
- Die korrekte formaat moet gevolg word.

→ punte moet nie net bloot aangespreek word nie.

→ penaliseer indien te lank/te kort.

→ penaliseer indien formaat nie gevolg is nie.

Aan: _____

Onderwerp: _____

=====

Liewe Nina

Liefde/Groete
(*Jou naam*)

D7 RUBRIEK: TRANSAKSIONELE SKRYFSTUKKE – VRAESTEL II, AFDELING B**VRAAG 5 = 20; VRAAG 6 = 20 ÷ 2**

KRITERIA	UITSONDERLIK					KNAP			VOLDOENDE					ELEMENTÊR				ONVOLDOENDE						
INHOUD BEPLANNING STRUKTUUR	12	11½	11	10½	10	9½	9	8½	8	7½	7	6½	6	5½	5	4½	4	3½	3	2½	2	1½	1	½
	100%	96%	92%	88%	83%	79%	75%	71%	67%	63%	58%	54%	50%	46%	42%	38%	33%	29%	25%	21%	17%	13%	8%	4%
1. Respons en idees	1. Uitsonderlike hantering van tipe teks; opdrag volwasse uitgebrei met intelligente idees ; skryfstuk behou fokus.					1. Goeie hanteling van tipe teks; opdrag goed benader met goeie idees ; skryfstuk behou fokus.			1. Voldoende hantering van tipe teks; idees gewoon en soms nie gefokus nie.					1. Swak hantering van teks; opdrag onsuksesvol benader met elementêre idees ; kom nie by die punt uit nie.				1. Geen kennis van kenmerke van dié soort teks nie; inhoud maak weinig sin; mistasting .						
2. Organisering van idees; vloe van leesstuk	2. Uitstekende samehang van idees en gemaklike vloe van teks .					2. Goeie samehang van idees en teks vloe .			2. Leesstuk minder vloeiend .					2. Leesstuk hortend .				2. Leesstuk baie onsamehangend .						
3. Struktuur – Inleiding, slot, parafering (12)	3. Struktuur gepas .					3. Struktuur gepas .			3. Struktuur oorwegend gepas met enkele foute .					3. Struktuur toon ernstige foute .				3. Struktuur onvanpas .						
TAAL, TOON EN STYL	8	7½	7			6½	6	5½	5	4½	4			3½	3			2½	2	1½	1	½		
	100%	94%	88%			81%	75%	69%	63%	56%	50%			44%	38%			31%	25%	19%	13%	6%		
1. Toon, register, styl	1. Toon en register in die kol .					1. Toon en register effektief .			1. Toon en register gepas .					1. Toon en register nie altyd gepas nie .				1. Toon en register onvanpas .						
2. Grammatika (8)	2. Grammatika feitlik foutvry , puik woordeskat ; lees vlot; puik kommunikasie; geen tweede lees nodig nie .					2. Sinne oorwegend goed gekonstrueer; goeie woordeskat ; enkele ernstige foute; kommunikasie goed. Lees maklik .			2. Heelwat ernstige taalfoute maar belemmer nie betekenis nie ; leemtes in woordeskat; enkele Engelse woorde.					2. Taalfoute belemmer betekenis ; woordeskat swak; Engelse woorde en verkeerde woordkeuses.				2. Besaai met taalfoute ; betekenis verwarrend ; woordeskat swak of oorwegend Engels; onmoontlik om te lees en te korrigeer.						

Totaal: 100 punte